

A lelkipásztori fájdalom Jézus példázataiban

Az igének ellenségei is vannak

Időpont: 1941. március, evangélizációs heti bibliaóra

Helyszín: Sopron, Evangélikus Teológia Otthon

Alapige: Mt. 13,1–9, 18–23

Azon a napon kimenvén Jézus a házból, leüle a tenger mellett. És nagy sokaság gyülekezék ő hozzá, annyira, hogy ő a hajóba méne leülni; az egész sokaság pedig a parton áll vala. És sokat beszéle nékik példázatokban, mondván: Ímé kiméne a magvető vetni, És amikor ő vet vala, némely mag az útfélre esék; és eljövén a madarak, elkapdosák azt. Némely pedig a köves helyre esék, ahol nem sok földje vala; és hamar kikele, mivelhogy nem vala mélyen a földben. De mikor a nap felkelt, elsüle; és mivelhogy gyökere nem vala, elszáradott. Némely pedig a tövisek közé esék, és a tövisek felnevekedvén, megfojták azt. Némely pedig a jó földbe esék, és gyümölcsöt terem, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harminc annyit. Akinek van füle a hallásra, hallja.

Ti halljátok meg azért a magvető példázatát. Ha valaki hallja az ígét a mennyeknek országáról és nem érti, eljő a gonosz és elkapja azt, ami annak szívébe vettetett vala. Ez az, amely az útfélre esett. Amely pedig a köves helyre esett, ez az, aki hallja az ígét, és mindjárt örömmel fogadja; De nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal megbotránkozik. Amely pedig a tövisek közé esett, ez az, aki hallja az ígét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem. Amely pedig a jó földbe esett, ez az, aki hallja és érti az ígét; aki gyümölcsöt is terem, és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harminc annyit.

Jézus példázatai nem koholt illusztrációk. Jézus minden példázatán azonnal megérzi az ember, hogy azoknak micsoda valóságizük van. Jézus látta a magvetőt, és akkor született meg benne a magvető példázata. Látta, hogyan hinti a magvakat, látta, hogyan esik egyik az útszélre, másik a kavicsok közé. Azután, amikor kis idő múlva újra arra ment, látta, hogy kiégett a termés egy része. Kapargatta a földet, és látta, hogy egyik-másiknak nem volt mélyen a gyökere. Látta a csendben meghajló búzakaraszokat, kimorzsolta a tenyerére, és látott harminc, hatvan százszoros termést. Rájött arra, hogy ilyen Isten országának is a munkája. Ha elgondolkozunk rajta, azt látjuk, hogy ez egyike Jézus legfájdalmasabb példázatainak. Az a tény, hogy sokkal többet beszél a terméketlen földről, és egyetlenegy versben intézi el a termőföldet, arra mutat, hogy ebben életének, tanításának eredménytelenségét látta. De tudta azt is, hogy ez nem értékmérő, aminthogy vannak lelkipásztorok, akiknek a munkáját sokkal kedvesebben fogadja az Úr, mint más, tömegeket megmozgató prédikációkat. Mégis tagadhatatlan, hogy Jézusnak ez fáj. És fájdalmát röviden abban foglalhatjuk össze, hogy az igének ellenségei vannak.

Nézzük meg, milyen ellenségekről van szó. Sajátságos, hogy az a három ellenség tulajdonképpen megegyezik azzal a három ellenséggel, amelyről Luther folytonosan beszél: az ördög, a saját testünk és a világ. Első a sorrendben az ördög, a gonosz. Van ebben a példázatban valami, ami különösképp megmutatja, miért olyan veszedelmes az ördög, mint az ige ellensége.

Nem az a legveszedelmesebb, amikor külsőképp megtámadja az igét. Tudjuk, volt idő, amikor a gonosz kívülről intézett támadásokat az ige ellen, amikor máglyákat rakott, de az ember úgy van, hogy abban a pillanatban, amikor el akarnak tőle venni, görcsösen ragaszkodik hozzá. Ezért voltak vérrel itatott bibliák. De ennél sokkal veszedelmesebb az a belső támadása, amelyet Isten igéjének érvényessége és hitelessége ellen indított. Gondoljunk a bibliakritika túlzott időszakára. Láttam egyszer egy nagyon érdekes képet, amelyik azt ábrázolta, hogy mit eredményezett a hitetlen kritika. Egy Ferenc József-kabátba öltözött német ember egy bibliát ábrázoló könyvből folyton kivágta először a csodákat, aztán a történeti részeket, és így tovább, végül nem maradt, csak a könyv táblája. Tudjuk nagyon jól, milyen sok embernek okoz zavart ez a kritika, és minden embernek át kell menni ezen a lelki krízisen. De ez még mindig nem a legveszedelmesebb támadás. Tudjuk azt, hogy a brit és külföldi bibliatársulat lerakata ugyanabban a házban van, amelyben valamikor Voltaire lakott.

Van a gonosznak egy másik támadása, amelyik rejtett, és éppen ezért veszedelmesebb. Hogyan jelentkezik? Madárnak a képében, amelyik egy-két szemet elkapkod. Ugyan ki sajnálja tőle? Olyan jelentéktelen az a csicsergő, játszó madár. A gonosz legveszedelmesebb támadása az, hogy ott van az igehirdetésnél, és ellenőrzi Isten igéjét. Nem lehet ezen a világon magot vetni anélkül, hogy a madár ott ne legyen. Én soha nem olvashatom egyedül Istennek az igéjét, mindig ott van mellettem a gonosz. Azt kell mondanom, hogy nincs buzgóbb hallgatója Isten igéjének, mint a gonosz. Ott van mindenkor mellettünk. Nincs nála szorgalmasabb templomlátogató. Minden üres templompadban ott ül a gonosz. Akit visszatartott az istentisztelettől, annak helyére ül. A sátán nem azokat az igéket fogja nekem meghagyni, amelyek az ő szempontjából a legveszedelmesebbek, amelyek sokat jelentenek számomra, hanem azokat, amelyek nem sokat jelentenek. Valahányszor az ember gondolatai elkalandoznak, egészen bizonyos lehet afelől, hogy Isten igéjéből éppen arra lett volna szüksége, amelyre nem figyelt oda. A gonosz nagyon jól ismeri az igét. Nem csak azt tudja, hogy mire lenne szükségünk. A Bibliát senki sem ismeri jobban, mint a gonosz. Idézni tud Isten igéjéből. Ez az ige elleni mesterkedése az, ami az Úr Jézusnak oly végtelenül fáj. Hogy ott vannak a madarak, és az ostoba emberek engedik, hogy elkapkodják az igét. Ez az első számú közellenség.

A második ellenség a köves hely példázatában világosodik meg előttünk. Itt az Ige ellensége a szív keménysége, Luther így fogalmazza meg, a test. Isten igéjének megértése az ember szívéen keresztül történik. Szívével érti vagy nem érti az ember. Ha tehát a szív kemény, akkor Isten igéje nem tudja elvégezni, amit elvégezhetne. A magnak az a tulajdonsága, hogy először lefelé nő. Isten igéjének is ez a természete, és akkor mindig robbantani akar. Tudjuk, hogy hatalmas sziklákat fel tud robbantani a gyökér. Isten igéje mindig a maga dinamikus erejével akar belénk hatolni. Lefelé, a lelkünk legmélyére akar eljutni, és ott akar forradalmat előidézni. Jaj, ha valakinél ez nem sikerül neki. Lehet, hogy sokkal hamarabb fog kikelni a mag, de csak kirakat-keresztyénség lesz a vége. Tudjuk, hogy csőd előtt álló emberek azzal szokták kitolni a csőd időpontját, hogy az egész üzlet tartalmát kirakják a kirakatba, a raktár pedig üres. Ugyanígy jön a csőd a keresztyén ember életében is. Botrány lesz a vége. Egy rettentő csúf bukás. Aki nem engedi, hogy Isten igéje lefelé nőjön, azon a megpróbáltatás idején a test lesz úrrá. Nem azért szárad el a búza, mert forró a nap, hanem azért, mert nincs gyökere, amellyel a mélyebb rétegekből tudna nedvességet felszívni.

Minden ember életében el kell jönnie az Isten igéje miatti üldöztetésnek. Akinek az életében ez nem jön el, az nem keresztyén, mert egészen bizonyos, hogy ez a világ nem tűri a keresztyénséget. A szenvedésnek természetesen be kell következnie a keresztyén ember

életében. „Amiképpen engem üldöztek, titeket is üldözni fognak.” Vannak, akik ilyenkor nem bírják, és kidőlnek. Egy példa: Egy úrilányt megtalált az Isten lelke. Olvasta az ígét, és a vége az lett, hogy szülei bedugták az elmegyógyintézetbe. Ha strandolt, táncolt, udvaroltatott volna magának, akkor azt mondták volna, lám, milyen életrevaló lány. Másik példa. Történt egy gyülekezetben, hogy egy evangélizátor felforgatta a gyülekezeti életet. Az evangélizáció után egy fiatalasszony ment a helyi lelkészhez azzal, hogy nincs békessége, mert mindig attól fél, hogy Isten ítélete utoléri. Mit cselekedjem, hogy üdvözüljek? Mire a válasz az volt: Azt ajánlom, hogy minden reggel hideg vízzel öntse le magát. Ha nincs mélyen a gyökér, a szív keménysége nem fogadja be az ígét, és az ilyen megpróbáltatások alkalmával elszárad.

Harmadik ellenség a világ. Két oldalról van megemlítve: A világ gondja és a gazdagság csalárdsága. A gond mellett lehet védőbeszédet mondani. Lehet azt mondani, hogy a gond tulajdonképpen a szeretet megnyilatkozása. Azért vannak gondjaim, mert vannak, akiket szeretek. Akik felelőtlenül élnek, azoknak nincsenek gondjaik. Ez a beállítás csak cég átfestés, mert a gondban a világ, a család világ szeretete fogott meg minket. Nem azért vagyok tele gonddal, mert kevés a pénzem, hanem mert kevés a hitem, és nagyok az igényeim. Nem azért vannak gondjaim, mert beteg vagyok, hanem mert mindenáron ragaszkodni akarok az élethez. Nem azért aggódom a gyülekezet lelki jövőjéért, mert félttem a lelkek üdvösségét, hanem mert azt érzem, hogy nem büszkélkedhetem vele. Ez rettenetesen gonosz ellenség. Amint a tövis csak később mutatkozik, úgy a világ is. A dudva között sokkal jobban nő a búza, mint egyébként. Látszólag sokkal nagyobb előhaladást tesz, mert a dudva elszívja előle a táplálékot és ő egyre csak kapaszkodik, hogy elérje a nap sugarait, a vége az, hogy megfojtatik. A világ szerelme olyan az ember életében, mint a felhúzott kézigránát. A meghagyott bűn, parányi tisztátalanság az ember életében olyan, mint a felhúzott kézigránát. Akarjuk tartani, de menthetetlenül eljön a pillanat, amikor felrobban.

Még egy pár szót a 18. versről. Az Úr Jézus Krisztus a 3. vers tanúsága szerint ezt a példázatot a sokaságnak mondta. A 18. versben pedig ezt olvassuk: Ti halljátok meg a magvető példázatát. Kik azok a ti? A tanítványok, akiket maga mellé vett. Vajon nem érezzük-e, hogy az a ti különösképpen reánk vonatkozik, Isten igéjének hirdetőire. Először azért, mert nekünk is hintenünk kell a magot, és nekünk is az a szomorú tapasztalatunk lesz, hogy az igének ellenségei vannak, és a munkánk eredménytelen. Nem a hallgatók számán, hanem a gyümölcsön méri le az Úr az eredményt. Nekünk bízunk kell abban, hogy Isten igéje nem tér vissza üresen. De halljuk meg azért is, mert a magvető példázata a szántóföldre is vonatkozik, és mert magunk is szántóföld vagyunk. Mennyi lelkipásztori fájdalom lehetett az Úr Jézusnak az én lelkemnek szántóföldje felett. Ha maga elé állítja az én lelkemet, vajon örömet okoz-e neki, vagy fájdalmat ez a leszámolás? Ne gondoljuk, hogy az Úr ezt a leszámolást nem teszi meg. János evangéliumában ezt olvassuk: Nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot... Az ige fogja őket kárhoztatni. Nincs az a lelkészi napló, melyet olyan pontosan vezetnének, mint az Isten angyalai az én lelkem naplóját. Gondoljunk arra, hogyha volna egy olyan szántóföld, amelyik olyan kevés termést adna, mint a mi lelkünk, akkor a földjét még jó reménységgel bevető magyar gazda is azt mondaná: Én ebbe többet nem vetek. Még azt sem termi meg, amit belé vettem. Ez nem szántóföld, hanem temető.

Jézusnak fáj a szíve a mi szívünk miatt. Nekünk fájjon a szívünk a Jézus szívének fájdalom miatt. A fájó szív kitárul az ige előtt.

Ámen